

Kommunstyrelsen

Ks § 81

KS 2012/392

Verksamhetsområde för vatten och spillvatten i Sjöängen**Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige**

1. Kommunfullmäktige beslutar att Mariestads kommun bildar ett nytt verksamhetsområde för vatten och spillvatten (ej dagvatten) vilket omfattar 32 fastigheter inom området Sjöängen m.fl. väster om Mariestads tätort. Verksamhetsområdet kommer inledningsvis att bestå av de 20 fastigheter som idag ingår i VA-samfälligheten samt ytterligare 12 fastigheter som tillkommer då dessa har planmässigt samband.

Förteckning över fastigheter som ska ingå i verksamhetsområdet:

Horn 3:293 - 3:298

Leksberg 4:18, 4:22 - 4:34, 4:36 - 4:38, 4:39 - 4:43

Åsen 15:1 - 15:4

2. Kommunfullmäktige beslutar att anslutningsavgifter ska tas ut enligt gällande Va-taxa av VA-samfällighetens ingående fastigheter vid bildandet av verksamhetsområde. För övriga fastigheter tas anslutningsavgiften ut då förbindelsepunkt är upprättad som brukligt.

Henrik Karlsson (-) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut.

Bakgrund

Sjöängenområdet är ett av kommunens LIS-områden. Exploateringen inom LIS-området har i sin helhet skett av privata intressenter och aktörer, t.ex. genom en nybildad VA-samfällighetsförening. Kommunen har tidigare avvisat att området ska ingå i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Exploatören har då byggt en överföringsledning till kommunalt VA-ledningsnät från anslutningspunkt vid Gummerstadsvägen/golfbanan samt ett lokalt nät som omfattar både det nyexploaterade området samt vissa befintliga fastigheter.

VA-samfällighetsföreningen har i skrivelser och möten vädjat till kommunen att överta ansvaret för VA-försörjningen i området då de saknar kompetens och ekonomiska förutsättningar vid ett eventuellt större haveri. Ett sådant ansvarsövertagande kan endast ske genom att området införlivas i kommunens verksamhetsområde för vattentjänster.

I lagen om allmänna vattentjänster, som bland annat reglerar kommunens ansvar för att försörja kommuninvånare med vattentjänster, framgår att kommunen redan initialt borde ha bildat ett verksamhetsområde.

Ärendet har vid ett flertal tillfällen redovisats i kommunstyrelsen som löpande tagit ett antal delbeslut. Uppdraget om att bilda ett verksamhetsområde för vatten och spillvatten vilar i huvudsak på kommunstyrelsens beslut 2013-06-13 i vilket kommunstyrelsen beslutade att *"skapa förutsättningar för att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp till att även omfatta området Sjöängen m.fl. I detta ingår att överta befintlig Va-anläggning."*

Kommunstyrelsen

Ks § 81 (forts.)

Kommunfullmäktige beslutade 2015-02-23 att återremittera ärendet för att kompletteras med en redovisning av kostnaderna för att bilda ett verksamhetsområde för vatten och spillvatten i Sjöängen samt att det ska genomföras en utredning av hur det sjönära läget påverkar verksamhetsområdet. Återremissen överlämnades till verksamhet teknik för beredning.

En förstudie som konsultföretaget Vatten och Samhällsteknik utförde i slutet av år 2013 visade att ett helt nytt ledningsnät i Sjöngområdet kostar ca 7 000 tkr. Ledningsnätet baserades på 50 stycken fastigheter. Omräknat till de 32 fastigheter som nu är aktuella hamnar kalkylen för ett helt nytt ledningsnät på ungefärliga 5 000 tkr.

Den summa som VA-kollektivet skulle få in vid bildande av verksamhetsområde räknat på dagens genomsnittliga anläggningsavgift är ca 3 000 tkr. I nuläget finns ett befintligt ledningsnät som 16 fastigheter är anslutna på. På en del av detta ledningsnät har kommunen gjort insatser för att bedöma status och konstruktion. Dessa insatser var svåra och kostsamma att göra då ledningsnätet var konstruerat så att möjligheter för att filma ledningarna saknades. För att utföra filmning fick ledningsnätet på den utvalda sträckan kompletteras med brunnar. Att göra åtgärder för att statusbestämma hela ledningsnätet bedömdes vara allt för kostsamt och bör i sådana fall göras i samband med andra konstruktionsförändringar. På den ledningssträcka som kunde filmas hittades brister som påverkar ledningens kapacitet och livslängd.

Att redovisa vilka kostnader som väntar då verksamhetsområde bildas går i dagsläget inte att göra utan att göra en fullskalig utredning av det befintliga ledningsnätet. Denna utredning skulle bli allt för kostsam och tidskrävande. Utredningen behöver naturligtvis göras men då i samband med de konstruktionsförändringar som ändå måste ske för att bygga ut ledningsnätet till de fastigheter som idag inte är anslutna. Då utredningen kräver att vi gräver fram ledningsnätet på vissa platser bör man även ta tillfället att rätta till de brister som upptäcks.

Det "sjönära" läget påverkar området på det sätt att det finns en risk för översvämning i området vid höga vattenstånd. Detta kan innebära att sjövatten kan ta sig in i spillvattennätet vilket får till följd att anläggningen inte klarar av att transportera bort det spillvattnet som den är till för. Denna risk går att minska genom att konstruera barriärer vid t ex pumpstationer. Området kommer inte att vara verksamhetsområde för dagvatten då området är konstruerat för lokalt omhändertagande.

Arbetsutskottets förslag

Förslaget överensstämmer med kommunstyrelsens beslut.

Behandling på kommunstyrelsen

Ordförande Johan Abrahamsson (M) tillstyrker arbetsutskottets förslag till beslut.

Ordförande Johan Abrahamsson (M) tar upp arbetsutskottets förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget.

Kommunstyrelsen

Ks § 81 (forts.)

Underlag för beslut

Skrivelse upprättad av VA-chef Michael Nordin 2015-03-06, Återremiss: Verksamhetsområde för vatten och spillvatten i Sjöängen.

Skrivelse upprättad av chefen för sektor samhällsbyggnad Kristofer Svensson samt VA-chef Michael Nordin 2015-01-26, Verksamhetsområde för vatten och spillvatten i Sjöängen.

Kartbild med förslag till avgränsning av det tänkta verksamhetsområdet, Sjöängen

Protokollsutdrag från kommunstyrelsen 2013-06-13 § 139, Förutsättningar för att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp inom Sjöängen m.fl.

Kommunfullmäktige

Expedieras till:

(chefen för sektor samhällsbyggnad Kristofer Svensson)

(va-chef Michael Nordin)

Sektor samhällsbyggnad

Kommunstyrelsen

Återremiss: Verksamhetsområde för Vatten och Spillvatten i Sjöängen

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Mariestad behandlade den 23 februari 2015 ärendet om att bilda Verksamhetsområde för Vatten och Spillvatten inom del av området Sjöängen väster om Mariestads tätort.

Kommunfullmäktige beslutade (§ 33) att återremittera ärendet för att kompletteras med en redovisning av kostnaderna för att bilda ett verksamhetsområde för vatten och spillvatten i Sjöängen samt att det ska genomföras en utredning av hur det sjönära läget påverkar verksamhetsområdet.

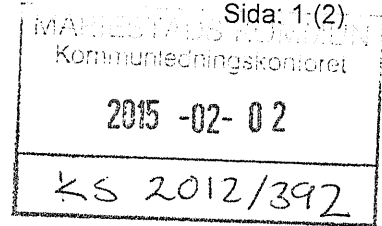
Beredning

1. En förstudie som konsultföretaget Vatten och Samhällsteknik utförde i slutet av år 2013 påvisade att ett helt nytt ledningsnät i Sjöängen-området hamnade på en ungefärlig kostnad om 7 000 tkr. Ledningsnätet baserades på 50 st. fastigheter. Omräknat till de 32 st. nu aktuella fastigheterna hamnar kalkylen för ett helt nytt ledningsnät på ungefärliga 5 000 tkr. Den summa som VA-kollektivet skulle få in vid bildande av verksamhetsområde räknat på dagens genomsnittliga anläggningsavgift är ungefär 3 000 tkr. I nuläget finns ett befintligt ledningsnät vilket 16 st. fastigheter är anslutna på. På en del av detta ledningsnät har kommunen gjort insatser för att bedöma status och konstruktion. Dessa insatser var svåra och kostsamma att göra då ledningsnätet var konstruerat så att möjligheter för att filma ledningarna saknades. För att utföra filmning fick ledningsnätet på den utvalda sträckan kompletteras med brunnar. Att göra åtgärder för att status-bestämma hela ledningsnätet bedömdes vara allt för kostsamt och bör i sådana fall göras i samband med andra

konstruktionsförändringar. På den ledningssträcka som kunde filmas hittades brister som påverkar ledningens kapacitet och livslängd.

Att redovisa vilka kostnader som väntar då verksamhetsområde bildas går i dagsläget inte att göra utan att göra en fullskalig utredning av det befintliga ledningsnätet. Denna utredning skulle bli allt för kostsam och tidskrävande. Utredningen behöver naturligtvis göras men då i samband med de konstruktionsförändringar som ändå måste ske för att bygga ut ledningsnätet till de fastigheter som idag inte är anslutna. Då utredningen kräver att vi gräver fram ledningsnätet på vissa platser bör man också ta tillfället att rätta till de brister som upptäcks.

2. Det "sjönära" läget påverkar området på det sätt att det finns en risk för översvämning i området p g a höga vattenstånd. Detta kan innebära att sjövattnen vid sådana scenarior kan ta sig in i spillvattennätet vilket får till följd att anläggningen inte klarar av att transportera bort det spillvattnet som den är till för. Denna risk går att minska genom att konstruera barriärer vid t ex pumpstationer. Området kommer inte att vara verksamhetsområde för dagvatten då området är konstruerat för lokalt omhändertagande.

Sektor Samhällsbyggnad

Kommunstyrelsen

Verksamhetsområde för Vatten och Spillvatten i Sjöängen

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige att beslutar att:

1. Mariestads kommun bildar ett nytt verksamhetsområde för Vatten och Spillvatten (ej Dagvatten) vilket omfattar 32 stycken fastigheter inom området Sjöängen m.fl. väster om Mariestads tätort. Verksamhetsområdet kommer inledningsvis bestå av de 20 stycken fastigheter som idag ingår i VA-samfälligheten och ytterligare 12 stycken fastigheter som tillkommer då dessa har planmässigt samband.

Förteckning över fastigheter som ska ingå i verksamhetsområdet:

Horn 3:293 - 3:298

Leksberg 4:18, 4:22 - 4:34, 4:36 - 4:38, 4:39 - 4:43

Åsen 15:1 - 15:4

2. Anslutningsavgifter ska tas ut enligt gällande VA-taxa av VA-samfällighetens ingående fastigheter vid bildandet av verksamhetsområde. För övriga fastigheter tas anslutningsavgiften ut då förbindelsepunkt är upprättad som brukligt.

Bakgrund

Sjöängområdet är ett av kommunens LIS-områden. Exploateringen inom LIS-området har i sin helhet skett av privata intressenter och aktörer, t.ex. genom en nybildad VA-samfällighetsförening. Kommunen har tidigare avvisat att området ska ingå i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Exploatören har då byggt dels en överföringsledning till kommunalt VA-ledningsnät från anslutningspunkt vid Gummerstadsvägen/golfbanan, dels ett lokalt nät som omfattar både det nyexploaterade området samt vissa befintliga fastigheter.

VA-samfällighetsföreningen har i skrivelser och möten vädjat till kommunen att överta ansvaret för VA-försörjningen i området då de saknar kompetens och ekonomiska förutsättningar vid ett eventuellt större haveri. Ett sådant ansvarsövertagande kan endast ske genom att området införlivas i kommunens verksamhetsområde för vattentjänster.

I lagen om allmänna vattentjänster (2006:412), som bland annat reglerar kommunens ansvar för att försörja kommuninvånare med vattentjänster framgår att kommunen redan initialt borde ha bildat ett verksamhetsområde.

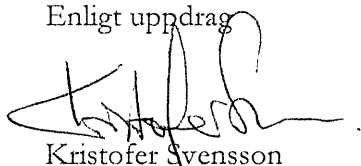
Ärendet har vid ett flertal tillfällen redovisats i kommunstyrelsen som löpande tagit ett antal delbeslut. Uppdraget om att bilda ett verksamhetsområde för vatten och spillvatten vilar i huvudsak på kommunstyrelsens beslut Ks § 139/13 i vilket det framgår att kommunstyrelsen beslutade att *”skapa förutsättningar för att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp till att även omfatta området Sjöängen m.fl. I detta ingår att överta befintlig VA-anläggning.”*

Underlag för beslut

Ks § 139/13, ”Förutsättningar för att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp inom Sjöängen m.fl.”, 13 juni 2013

Karta med förslag till avgränsning av det tänkta verksamhetsområdet.

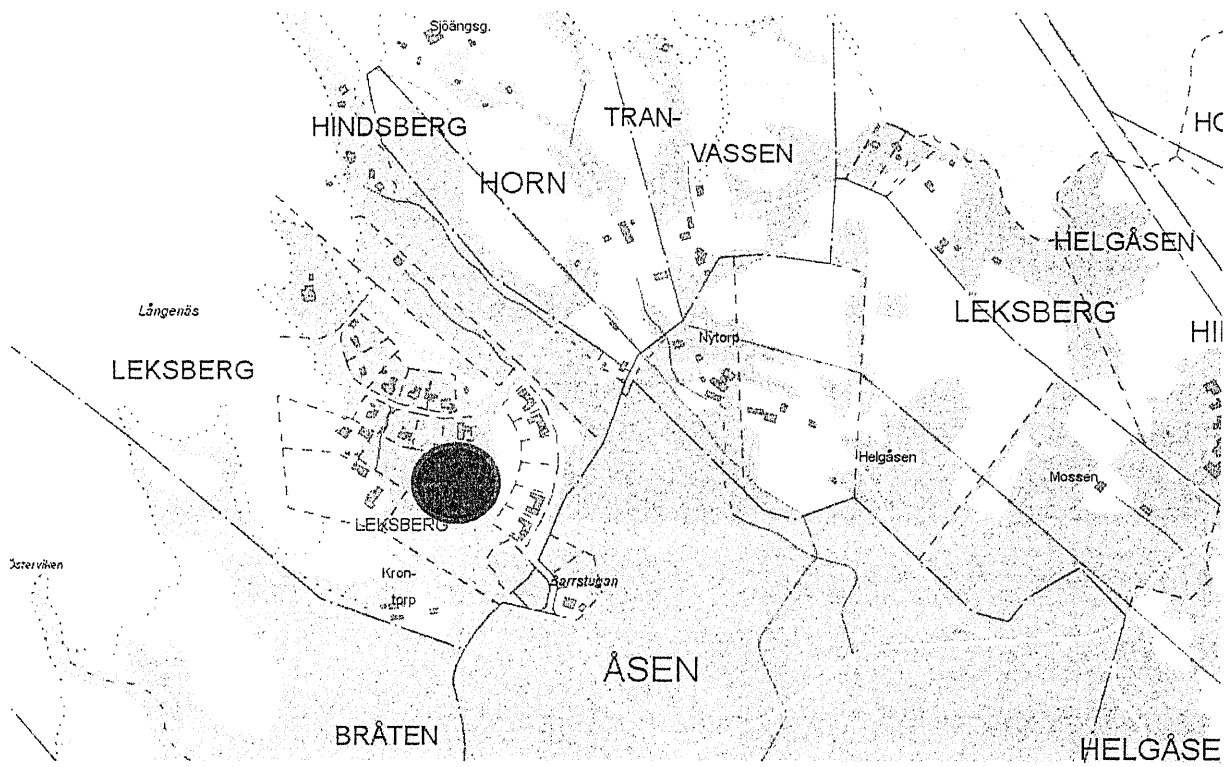
Enligt uppdrag

Kristofer Svensson
Chef Sektor Samhällsbyggnad

Michael Nordin
VA-chef

Sjöängen, Mariestads kommun

Kommunstyrelsen

Ks § 139

KS 2012/0392

Förutsättningar för att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp inom Sjöängen m.fl.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen ger kommunchefen i uppdrag att skapa förutsättningar för att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp till att även omfatta området Sjöängen m.fl. I detta ingår att överta befintlig Va-anläggning.
2. Särskilda direktiv till kommunchefen:
 - a. Utredningen ska visa och identifiera en lämplig avgränsning av ett framtida verksamhetsområde.
 - b. Utredningen ska beskriva och ge översiktliga förslag på hur verksamhetsområdet därefter kan utökas till att även sammankopplas med verksamhetsområde i Lugnäs/Björnsäter m.fl.
 - c. Separat översikt om den samlade utvecklingspotentialen för bostäder och annan verksamhet inom och i anslutning till kommunens utpekade LIS-område ska tas fram.
 - d. Översiktlig beskrivning av kostnader för bildande av verksamhetsområdet, investeringsbehov i befintliga ledningar och nyinvesteringar inom området för att få en god täckningsgrad.
 - e. Allmän beskrivning av regelverk och process för att utöka det kommunala verksamhetsområdet.
3. Utvecklingsenheten ska innan projektstart redovisa en indikativ sammanställning på utredningskostnader. Dessa kostnader ska i första hand tas inom utvecklingsenhetens budget för översiktsplanering/fysisk planering 2013 och ekonomisk plan för 2014.
4. Det förväntas att berörda förvaltningar avsätter nödvändiga resurser och kompetens för att bistå utredningsarbetet.

Bakgrund

Under 2000-talets första år etablerades området Sjöängen vid Vätern väster om Mariestads tätort. Viss nyexploatering har genomförts och en gemensamhetsanläggning för vatten och avlopp har skapats. För att hantera ansvarsfrågor och löpande drift av anläggningen har en samfällighetsförening bildats. I dagsläget har ett femtontal fastigheter anslutit sig till va-ledningen som är dimensionerad för ca 50 abonnenter.

Under det senaste året har diskussioner förts med samfällighetsföreningen kring framtida ansvarsfrågor för såväl infrastruktur som löpande drift och underhåll inom gemensamhetsanläggningen. I närhet av anläggningen finns fastigheter som inte har anslutit sig och det finns även ett avstannat planläggningsarbete som skulle kunna omfatta ca 15 fastigheter för villabebyggelse.

Kommunstyrelsen

Ks § 139 (forts.)

Under år 2011 antog kommunfullmäktige ett tematiskt tillägg till översiktsplanen som omfattar Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS). I denna plan pekades området vid Sjöängen ut som ett LIS-område.

Bedömningsgrunder

Mariestads kommun har utarbetat ett antal kriterier (riktlinjer) för bedömning inför beslut om att eventuellt utöka det kommunala verksamhetsområdet för vatten och/eller avlopp. Bedömningskriterierna följer Lag om allmänna vattentjänster (2006:412) och omfattar följande provningsområden:

1. Är området att betrakta som ett större sammanhang?"
2. Finns det risker för miljö eller människors hälsa inom området?
3. Har kommunen några utvecklingsplaner inom området?
4. Har VA-verksamheten några utvecklingsplaner inom området?
5. Går det att över tid hantera vatten- och/eller avloppshanteringen genom enskilda anläggningar?

För att Mariestads kommun ska bedöma att ett område ska bli föremål för en fördjupad utredning om utökning av det kommunala verksamhetsområdet för vatten och/eller avlopp ska merparten av ovanstående kriterier vara uppfyllda. Utifrån de förutsättningar som ges i lag kan kommunen i vissa fall även föreslå att ny kretsloppsanpassad teknik för lokalt omhändertagande av avlopp ska användas.

Bedömning av området Sjöängen

Nedanstående bedömning har utarbetats i samarbete mellan tekniska förvaltningen, miljö- och byggnadsförvaltningen och utvecklingsheten.

1. Större sammanhang

Ja. Området Sjöängen (LIS-område nr 9) bedöms utgöra ett större sammanhang.

2. Risker för människor hälsa eller miljö

Nej. Flera fastigheter inom området är anslutna till den nyligen etablerade va-anläggningen och har genom detta en mycket hög nivå på hanteringen av avlopp och vatten. Ett antal fastigheter (företrädesvis fritidshus) är inte anslutna. Enligt miljö- och byggnadsförvaltningens inventering finns ingen påtaglig risk för människors hälsa eller miljön med koppling till vatten och avlopp.

3. Kommunens utvecklingsplaner för området

Ja. Mariestads kommun har angivit att Sjöängen är ett s.k. LIS-område för utveckling av i första hand boende men även för näringsverksamhet med behov av ett vattennära läge.

Kommunstyrelsen

Ks § 139 (forts.)

4. Har VA-verksamheten några utvecklingsplaner inom området?

Nej. Kommunens VA-verksamhet har för närvarande inga särskilt planerade utvecklingsprojekt inom området. Utredningsarbete pågår däremot om att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp vid Björsäter. Diskussion har förts kring möjligheten att koppla samman Lugnås/Björsäter med Mariestads tätort. Inga beslut har dock tagits i denna del.

5. Går det att över tid hantera vatten- och/eller avloppshanteringen genom enskilda anläggningar?

Om området ska utvecklas med ytterligare bebyggelseområden (se pkt. 3) bör sannolikt ett verksamhetsområde för kommunalt VA tas fram.

Arbetsutskottets förslag

Förslaget överensstämmer med kommunstyrelsens beslut.

Behandling på kommunstyrelsen

Ordförande Johan Abrahamsson (M) tar upp arbetsutskottets förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget.

Underlag för beslut

Skrivelse upprättad av planeringschef Kristofer Svensson 2013-05-20, Uppdrag att utreda förutsättningarna för att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp inom Sjöängen m.fl.

Miljökonsekvensbedömning, utdrag ur LIS-plan 2011.

Expedieras till:

Planeringschef Kristofer Svensson